

16.3 Πληροφορίες, πνευματικά δικαιώματα και πειρατεία λογισμικού στο Διαδίκτυο

16.4 Προσωπικά δεδομένα στο Διαδίκτυο



Πληροφορίες και διαδίκτυο



- Σήμερα στον Παγκόσμιο Ιστό βρίσκουμε **πληροφορίες εύκολα και γρήγορα για πολλά θέματα** (πολιτική, οικονομία, τέχνες, ψυχαγωγία, τεχνολογία κ.λπ.).
- Οι χρήστες **έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν και να ανεβάζουν δικό του περιεχόμενο** σε ιστότοπους web 2.0.



Ένας χρήστης βρίσκει πληροφορίες συνήθως :

- Στη **wikipedia** - είναι μία ανοιχτή (on line) εγκυκλοπαίδεια, επεξεργάσιμη από οποιονδήποτε
- Σε **ιστοσελίδες** και **blogs**. Εκεί ο καθένας μπορεί να αναρτήσει ένα άρθρο, το οποίο μπορεί να το χρησιμοποιήσει ο οποιοσδήποτε με όποιο τρόπο θέλει.

Αξιοπιστία πληροφοριών στο διαδίκτυο



- Όλες οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στο Διαδίκτυο δεν είναι πάντα **αξιόπιστες** και **έγκυρες**.
- Πολλές πληροφορίες **δεν είναι μόνο αναληθείς** ή **εσφαλμένες**, αλλά **μπορεί να είναι και επικίνδυνες** (προπαγανδιστικές, παραπλανητικές).



Συνεπώς, η **κρίση του χρήστη** σε ό,τι αφορά σε κάθε διαθέσιμη πληροφορία αναρτημένη στο Διαδίκτυο είναι **απαραίτητη**.

Πρακτικές συμβουλές



- **διασταυρώνουμε τις πληροφορίες που βρίσκουμε στο Διαδίκτυο** και με άλλες πηγές, π.χ. άλλους ιστότοπους, βιβλία, εγκυκλοπαίδειες.
- **αναζητούμε πληροφορίες σε έγκυρους ιστότοπους, π.χ. έγκριτες ψηφιακές βιβλιοθήκες, Πανεπιστήμια, γνωστούς οργανισμούς, φορείς και ιδρύματα.**
- **αξιολογούμε την αξιοπιστία των ιστοσελίδων που επισκεπτόμαστε** με έλεγχο του συγγραφέα τους, του σκοπού τους (π.χ. ενημερωτικός, εμπορικός), των βιβλιογραφικών παραπομπών, της δημοφιλίας, της ένδειξης ανανέωσης, ακόμα και της ορθογραφίας και αισθητικής τους.

Πνευματικά Δικαιώματα



- Βάση της νομοθεσίας **όταν ένα έργο είναι μοναδικό και αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας** τότε αυτομάτως κατοχυρώνεται στον δημιουργό.
- Όταν πρόκειται **για επέκταση μιας υπάρχουσας δουλειάς** ή όταν το έργο βασίζεται πάνω σε ένα άλλο τότε τα πράγματα είναι πιο περίπλοκα.
- Πνευματική ιδιοκτησία ή πνευματικά δικαιώματα ονομάζονται τα αποκλειστικά δικαιώματα των πνευματικών δημιουργών στο έργο τους.
- Παραχωρούνται από τον νόμο για ορισμένο χρόνο για να απαγορεύσουν σε τρίτους τη χρήση των έργων χωρίς την άδεια του δημιουργού.

Σε τι είδους έργα υπάρχουν Πνευματικά Δικαιώματα



- **Οπτικοακουστικά έργα**, όπως τηλεοπτικές εκπομπές, ταινίες και βίντεο
- **Ηχογραφήσεις και μουσικές συνθέσεις**
- **Γραπτά έργα** όπως διαλέξεις, άρθρα, βιβλία και μουσικές συνθέσεις
- **Οπτικά έργα**, όπως πίνακες, αφίσες και διαφημίσεις
- **Βιντεοπαιχνίδια και λογισμικό Η/Υ**
- **Έργα δραματικής τέχνης**, όπως θεατρικές παραστάσεις

Διαδίκτυο και Πνευματικά δικαιώματα



Το διαδίκτυο έχει επηρεάσει την πνευματική ιδιοκτησία και αποτελεί μια «απειλή» για τα πνευματικά δικαιώματα.

- **Ότι υπάρχει δημοσιευμένο στο διαδίκτυο αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία κάποιου.**
- Αυτή η ιδιοκτησία καταπατείται πολύ εύκολα αφού ο **καθένας μπορεί να οικειοποιηθεί όποιο δημιούργημα δημοσιευτεί στον παγκόσμιο ιστό.**

Διαδίκτυο : Τι είναι τα torrents



- Τα **αρχεία torrents** που διακινούνται μέσω του διαδικτύου έχουν παραβιάσει την πνευματική ιδιοκτησία σε όλα σχεδόν τα είδη πνευματικής δημιουργίας.



Torrents
ονομάζονται
κάποια **αρχεία** που
μοιράζονται από
υπολογιστή σε
υπολογιστή.

*Το **Pirate Bay** αποτελεί
έναν ιστότοπο που
διαχειρίζεται αρχεία
torrents.*

Πώς δουλεύουν τα torrents;

SEEDS? PEERS? LEECHERS?



Seeders : Αρχικά, είναι ο χρήστης που ξεκινάει τη διαμοίραση του αρχείου (κάνει **upload**).

Leechers : Από τη στιγμή που ξεκινάει τη διαμοίραση, άλλα άτομα μπορούν να συνδεθούν με τον υπολογιστή του και να ξεκινήσουν να παίρνουν το αρχείο (δηλαδή να κάνουν **download**).

Το αρχείο που είχε αρχικά **ο seeder**, μοιράζεται στα άτομα σε **κομμάτια**, δηλαδή τα άτομα παίρνουν ξεχωριστά κομμάτια του αρχείου και μόλις φτάσουν έναν ικανοποιητικό αριθμό κομματιών, παράλληλα κατεβάζουν και μοιράζουν ότι έχουν κατεβάσει. Άρα το αρχείο θα φτάσει πολύ πιο γρήγορα στους χρήστες. **Μόλις κάποιος χρήστης κατεβάσει ολόκληρο το αρχείο, τότε γίνεται κι αυτός seeder και το μοιράζει στους άλλους.**

- **Seeders και Leechers, μαζί λέγονται Peers**

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ



- **Πειρατεία στην μουσική:** είναι η *παράνομη αντιγραφή και διάθεση μουσικών έργων.*

Πειρατικά -
πρόκειται για την αναπαραγωγή πρωτότυπου ηχογραφήματος με σκοπό το κέρδος, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου. Η συσκευασία των πειρατικών αντιτύπων διαφέρει από αυτή των γνήσιων.

Παραχαραγμένα -
πρόκειται για αντίγραφα συσκευασμένα έτσι ώστε να μοιάζουν όσο το δυνατόν περισσότερο με τα γνήσια. Τα λογότυπα και τα εμπορικά σήματα των παραγωγών εταιριών τοποθετούνται στη συσκευασία έτσι ώστε ο αγοραστής να παραπλανάται και να νομίζει ότι αγοράζει το γνήσιο και νόμιμο προϊόν.

Bootlegs -
πρόκειται για παράνομες ηχογραφήσεις ζωντανών εκτελέσεων ή ραδιοτηλεοπτικού ή άλλου προγράμματος. Η ηχογράφηση γίνεται χωρίς τη σχετική άδεια των δικαιούχων.

Κυρώσεις από την καταπάτηση πνευματικών δικαιωμάτων



- Ο νόμος είναι ιδιαίτερα αυστηρός στην περίπτωση της «**μουσικής πειρατείας**» και φθάνει τα 10 χρόνια κάθειρξη, εάν γίνεται κατ' επάγγελμα, καθώς και με χρηματικές ποινές και αποζημιώσεις, που φθάνουν σε κάποιες περιπτώσεις από 3.000 έως 100.000 ευρώ.
- Το μεγαλύτερο μέσο εξασφάλισης που δίνει ο νόμος είναι το μέσο της **απαγόρευσης της χρήσης** και φυσικά η **ποινική και αστική δίωξη του παραβάτη**.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ



- Ο φωτογράφος αποκτά για τις φωτογραφίες του όλα τα δικαιώματα με τη δημιουργία τους, χωρίς να απαιτείται καμιά άλλη διατύπωση και ανεξάρτητα από την αξία κάθε φωτογραφίας.
- Ο φωτογράφος μπορεί να επιτρέπει ή να απαγορεύει τη χρήση του έργου του, να **καθορίζει τους όρους εκμετάλλευσής του**, καθώς και να **αναγράφεται το όνομά του ως δημιουργού της φωτογραφίας**.
- Οι φωτογραφίες προστατεύονται ως αυτοτελή έργα και προκειμένου να γίνεται νόμιμα η εκμετάλλευσή τους από τρίτους, πρέπει ο δημιουργός φωτογράφος εγγράφως να έχει εκχωρήσει αντίστοιχο δικαίωμα.

Προστασία στις φωτογραφίες



- Σφραγίδα γνησιότητας στις εικόνες: Το ψηφιακό **υδατογράφημα (watermark)** εφαρμόζεται στις εικόνες και δηλώνει την προέλευση της εικόνας.

Το μαρκάρισμα της εικόνας από τον δημιουργό της, κρίνεται απαραίτητο πριν αυτή δημοσιευτεί.



ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ



- Τι μπορεί να κάνει ο νέος συγγραφέας για να προστατεύσει το έργο του;
- Ο δημιουργός αποκτά αυτοδικαίως πνευματική ιδιοκτησία στο έργο του με τη δημιουργία του έργου
- Αυτό που μπορεί να κάνει ένας συγγραφέας (πριν στείλει το έργο σε κάποιο εκδοτικό οίκο), είναι να εκτυπώσει το έργο του και να το πάει σε κάποιον συμβολαιογράφο.
- Αυτός θα κάνει Πράξη Κατάθεσης Εγγράφων στην οποία θα προσαρτάται και το έργο και θα αναφέρονται όλες οι λεπτομέρειες αυτού π.χ πόσες σελίδες είναι κλπ και θα αναφέρεται ότι, κατά δήλωσή του συγγραφέα, αποτελεί πρωτότυπη εργασία του.
- Η Πράξη Κατάθεσης Εγγράφων έχει έναν αριθμό και μία ημεροχρονολογία. Από αυτή την ημεροχρονολογία και εφεξής το έργο προστατεύεται.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ

- Η πειρατεία λογισμικού είναι η κλοπή προγραμμάτων λογισμικού με την παράνομη αντιγραφή ή πλαστογράφηση γνήσιων προϊόντων και την διανομή πλαστών και παράνομα αντιγραφμένων προϊόντων.



Ελεύθερο Λογισμικό



- Το Ελεύθερο λογισμικό παρέχει στους χρήστες την ελευθερία να εκτελούν, αντιγράφουν, διανέμουν, μελετούν, τροποποιούν και βελτιώνουν το Ελεύθερο λογισμικό
- **Λειτουργικό Σύστημα Ubuntu**- Ένα πλήρες λειτουργικό σύστημα βασισμένο στο linux, ελεύθερα διαθέσιμο
- **Εφαρμογές Γραφείου open office** -Είναι ένα ολοκληρωμένο, δημοφιλές αλλά και πολύ λειτουργικό πακέτο εφαρμογών γραφείου ανοιχτού κώδικα.



Δωρεάν λογισμικό



- **Antivirus-**
- **Επεξεργασία ήχου – Audacity**
- **Players- VLC**
- **Λογισμικό επεξεργασίας εικόνας- GIMP**
- **Εκδόσεις trial :** Τα περισσότερα εμπορικά προγράμματα διαθέτουν εκδόσεις με περιορισμένη περίοδο χρήσης (trial period) με σκοπό τη δοκιμαστική λειτουργία.

Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας



ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ



HELLENIC
COPYRIGHT
ORGANIZATION
MINISTRY OF CULTURE & SPORTS

- Ποιοι θεωρούνται χρήστες μουσικών έργων και ποιες είναι οι υποχρεώσεις τους απέναντι στους ιδιοκτήτες των έργων αυτών;
- «Χρήστης» μουσικού έργου θεωρείται κάθε τρίτος ο οποίος το χρησιμοποιεί δημόσια, είτε μέσω δισκογραφίας, είτε μέσω συναυλίας είτε μέσω ραδιοφώνου κλπ.
- Οι υποχρεώσεις των χρηστών μουσικής απέναντι στους δημιουργούς της είναι ότι **πριν την οποιαδήποτε χρήση** οφείλουν να ζητήσουν την άδεια και να καταβάλουν πνευματικά δικαιώματα.

Copyright και στα blogs



- Η κατοχύρωση ενός blog ισχύει είτε αναγράφεται το copyright πάνω στο blog είτε όχι.
- ***Στην ουσία η λέξη copyright είναι ένας τρόπος να προειδοποιήσεις.***
- Πριν λίγα χρόνια επισημοποιήθηκε και στην Ελλάδα το Creative Commons.
- Υπάρχει προειδοποίηση για την άδεια του έργου ενός blog.
- Δίνει πληροφορίες για τους τρόπους που μπορεί κάποιος να χρησιμοποιήσει το περιεχόμενο ενός blog.



Προσωπικά δεδομένα



- Η προστασία της ιδιωτικότητας και των προσωπικών δεδομένων αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και ρυθμίζεται από σχετική νομοθεσία.
- **Ως προσωπικά δεδομένα μπορούμε να ορίσουμε τις πληροφορίες που μας χαρακτηρίζουν**

Προσωπικά δεδομένα

- Το όνομά μας,
- η διεύθυνσή μας,
- το τηλέφωνό μας,
- οι φωτογραφίες μας,
- τα ενδιαφέροντά μας,
- οι απόψεις μας κ.ά.

Προσωπικά δεδομένα στο διαδίκτυο



- Αρκετές δραστηριότητες στο Διαδίκτυο βασίζονται στην επεξεργασία των προσωπικών μας δεδομένων, για παράδειγμα:

- εγγραφή σε ένα διαδικτυακό κατάστημα
- εγγραφή σε ένα διαδικτυακό παιχνίδι
- συμμετοχή σε έναν διαγωνισμό
- δημιουργία προφίλ σε μια υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης



Αρχή

Ετήσιες Εκθέσεις

Επικαιρότητα

Νομοθεσία

Τα δικαιώματά μου

Οδηγίες για
υπεύθυνους
επεξεργασίας

Επικοινωνία

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

- Η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα.
- Ο νόμος παρέχει ορισμένα δικαιώματα στα φυσικά πρόσωπα (τα υποκείμενα των δεδομένων) και θέτει συγκεκριμένες υποχρεώσεις σε όσους τηρούν και επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα (τους υπευθύνους επεξεργασίας).
- Στην Ελλάδα παρέχονται πληροφορίες από την ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ στην ιστοσελίδα <http://www.dpa.gr/>

Προστασία προσωπικών δεδομένων



- Για να διατηρήσουμε προστατευμένα τα προσωπικά μας δεδομένα, καλό είναι να ακολουθούμε τις παρακάτω συμβουλές:
- **να είμαστε γενικά φειδωλοί με τη δημοσιοποίηση προσωπικών μας δεδομένων** σε ιστότοπους και σε υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης. Κάθε στοιχείο που «ανεβάζουμε» στο Διαδίκτυο είναι δυνατό να υποπέσει στην αντίληψη οποιουδήποτε. Επιπρόσθετα, η δραστηριότητά μας στο Διαδίκτυο μπορεί να αφήσει ίχνη που δύσκολα σβήνουν, για παράδειγμα μια δημοσιοποιημένη φωτογραφία μας δύσκολα «κατεβαίνει».
- **να αποφεύγουμε την εγγραφή μας σε άγνωστους και αμφιβόλου σκοπού ιστότοπους.** Πρέπει να διαβάζουμε την πολιτική απορρήτου (privacy policy) των ιστοσελίδων που επισκεπτόμαστε, ώστε να ενημερωνόμαστε για το πώς θα χρησιμοποιήσουν τα προσωπικά μας δεδομένα και για το αν εγκαθιστούν cookies στον υπολογιστή μας.
- **να χρησιμοποιούμε ψευδώνυμο στα chat rooms και να μην** αποκαλύπτουμε ποτέ προσωπικά δεδομένα στους συνομιλητές μας.
- **να επιλέγουμε «ισχυρούς» κωδικούς πρόσβασης (passwords)** για τη σύνδεσή μας σε υπηρεσίες του Διαδικτύου.
- **να έχουμε εγκατεστημένο λογισμικό ασφαλείας στον υπολογιστή μας,** μια και το κακόβουλο λογισμικό μπορεί να υποκλεψει προσωπικά μας δεδομένα.